

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Solida, Verboqve Dei Et Libro Concordiae Christianæ
congrua Decisio, Qvatvor Illorvm Inter Aliqvos Theologos
Augustanæ Confessionis, Nuperrime Controversorum
Capitum Principaliorum, de verâ ...**

Johann Georg <I., Sachsen, Kurfürst>

Lipsiæ?, [ca. 1624]

Caput Secundum. De Causa, Vel Fundamento Praesentiae Dei Apud
Creaturas: Et In Specie De Fundamento omnipraesentiae Christi
secundùm humanam naturam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32961

DE CAUSA, VEL
FUNDAMENTO PRÆSENTIÆ DEI
APUD CREATURAS: ET IN SPECIE DE FUNDA-
mento omnipræsentiz Christi secundum hu-
manam naturam.

I.

STATUS CONTROVERSIÆ
DE HOC CAPITE.

RETA controversia de Præsentiz Dei ra-
tione, & definitione, mox de eo quoq; di-
sputatam fuit inter quosdam Augustanz
Confessioni addictos Theologos, Primò,
An præsentia Dei modificata apud Creaturas,
prout in Sacris Bibliis describitur, à sola immen-
sitate & infinitate Dei, an verò etiam à liberrima Ejus voluntate
oriatur? Ubi una pars solam immensitatem & infinitatem
pro fundamento præsentiz divinæ habuit: Altera verò
immensitatem Dei, & liberrimam Ejus voluntatem in
præsentia simul concurrere, contendit.

Postea de hoc etiam controvertitur, *quod sit omnipræ-*
sentia Christi iesu juxta carnem, fundamentum proprium & pro-
ximum? An voluntas & beneplacitum Dei? an personalis unio?
An ad dexteram Dei sessio? Ubi iterum unam sententiam
hæc, alteram illa pars amplectitur & propugnat.

DECL-

DECISIO HUIUS CONTRO-
VERSIAE.tio
tio

IAM si recto ordine & iusta methodo de hoc negotio loqui velimus, facile controversia illa decidi & componi potest. Quod enim attinet gratiosam, & gloriosam, vel cœlestem præsentiam Dei, apud credentes in terra, & Beatos Cœlites, utique hæc, quatenus est gratiosa & gloriosa à sola liberrima, propitia & clementissima Dei voluntate dependet: quicquid enim nobis ex hac præsentia obtingit, purum putum donum gratuitum est Domini Dei nostri, absque cuius propitia voluntate si foret, nihil pro: sus tale, & ne gry quidem accipere possemus. Penes Ipsum namque stetit hominibus promittere, quod ad ipsos venire, ipsisque benedicere velit, Exod. 20. vers. 24. Liberrimæ Dei voluntatis fuit, num peccata Nobis remittere, Filium suum unigenitum dare & mittere, adeoque num nostri misereri voluerit. Hinc Scriptura affirmat, quod operetur Deus universa, juxta decretum VOLUNTATIS suæ, Ephes. 1. vers. 11. operatur autem non abiens, sed præsentissimus. Deus enim est Nobis propinquus, Jerem. 23. vers. 23. Ita David quoque ait: Domine IN VOLUNTATE TUA PRÆSTITISTI decori meo virtutem, Psal. 30. v. 8. & Psalm. 132. vers. 14. introducitur Deus, sic loquens: Hæc requies mea in seculum seculi: Hic habitabo, quoniam ELEGI eam. Unde & Servator Christus inquit: COMPLACUISSE Patri NOSTRO dare Nobis regnum, Luc. 12. v. 32. & B. Apostolus ait: εὐδοκίαν ὁ θεὸς beneplacitum fuisse Domino, per stultitiam prædicationis salvos facere credentes, 1. Cor. 1. v. 21. item, Πατεfecisse Nobis DEUM τὸ πρὸς ἡμῶν voluntatis suæ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν, juxta beneplacitum suum, quod proposuerat in seipso, Ephes. 1. v. 9. & COMPLACITUM fuisse Patri, per Filium cuncta ἀποκαταλλάξαι, vel reconciliare erga se, Ephes. 1. vers. 10. Quò votum etiam illud Apostolicum spectat, ut compleat Deus πᾶσαν εὐδοκίαν, omne beneplacitum bonitatis, 2. Thessal. 1. vers. 11. Est enim in hisce dictis præsentia Dei non semper exprimitur, ea tamen

tamen & talia opera ac beneficia Dei describuntur, quæ gratiosè præfens Deus suis præstare solet. Adeoque luculenter ex allegatis dictis patet, gratiosam & beneficam Dei præsentiam, à propitia & paterna Dei voluntate, ac *εὐδοκίᾳ* profluere & oriri.

Quoad Universalem verò præsentiam Dei, duo accuratè pensanda veniunt: Primò, ad essentiam Dei ipsa, quæ ab immensitate, & infinitate essentiæ ac potentiæ divinæ oritur. Nisi enim infinitus, immensus ac omnipotens esset Deus, creaturis omnibus adesse non posset: quia verò immensus, infinitus ac omnipotens est, hujus ipsius immensitatis & omnipotentiae ratione à Creaturis abesse non potest. Deinde in hac universali præsentia Dei considerandum est regimen mundi, quod utique à liberrimo Dei arbitrio unice dependet. Si enim ita visum fuisset Deo, à gubernatione cæli & terræ prorsus abstinere potuisset: *Facit enim Dominus hic noster omnia, QUÆ VULT, in cælo, & in terra, in mari & omnibus abyssis.* Beneplacitum autem fuit Creatori, suam creaturam gubernare & conservare: *pusillum namq; & magnum Ipse fecit, & equaliter cura est illi de omnibus:* Sap. 6. v. 8. *Et attingit à fine usq; ad finem fortiter, omniaq; disponit suaviter:* Sap. 8. v. 1. *In Ipso omnia consistunt:* Coloss. 1. v. 17. & portat omnia verbo potentiæ suæ: Hebr. 1. v. 3. quæ omnia ex liberrima Dei voluntate fieri, nemo facile inficias iverit; cum tam manifestum sit, quàm lucem splendere in meridie. Præsentiam verò Christi secundum carnem quod attinet, & quomodo de eo loquendum, ita serres habet; quod Christus *θεῖν θρωπῶν* nunc in statu Exaltationis, secundum utramque naturam universaliter adsit omnibus creaturis, gratiosè autem omnibus piis in terra; & gloriosè omnibus Angelis & Electis in cælo. Fundamentum & fons universalis omni-præsentiae Christi secundum carnem exaltatam, Unio est duarum naturarum personalis: Nisi enim Deus in carne se manifestasset, & *πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος* in ipso *σωματικῶς* habitasset, utique nulla prorsus ratione caro ista Filii Dei cælum & terram præsentè implere, & potenter regere potuisset. Quod usurpationem verò plenariam acceptæ majestatis attinet, ejus fundamentum est Exaltatio & sessio ad dexteram Dei. Expressè enim scribit Apostolus, *ided Christum ascendisse ὑπερῶν πάντων τῶν ὑγεγνῶν*, ut omnia impleret, Ephes. 4. vers. 10. Per hanc igitur sessionem ad dexteram Dei, omni-

D

præfens

præfens & majesticum illud dōminium super omnes creaturas, secundū carnem collatum est Christo, ut inimicos jam scabellum habeat pedum suorum, Psalm. 110. vers. 2. & omnia ipsi subjecta sint, Hebr. 2. vers. 8.

Id quod veteres etiam lubenter fatentur: Theodoretū testimoniū ex tom. primo operum suorum fol. 242. in Appendice Libri Concordiæ citatur, sic sonans: *Sede à dextris meis: humanitūs hoc dicitur est: ut enim Deus, sempiternum habet imperium: Sic ut homo accepit, quod ut Deus habebat, ut homo igitur audit: Sede à dextris meis: Nam ut Deus sempiternum habet imperium.* Liquet ex hoc Theodoretū testimoniū, quod Christus secundū humanam naturam, ex sessione ad dexteram Dei imperium æternum accepit. Similia leguntur apud B. Ambrosium super c. 1. epist. ad Hebræos, apud Primasium ibidem, & apud alios scriptores Ecclesiasticos passim.

In nostris quoque Ecclesiis hæcenus quod quædam docuimus, quod Christus secundū carnem, infinitam majestatem & gloriam, (quā omnipræfens est,) partim ex unione personali, partim ex unione ad dextram Dei accepit: quā de re, verba Libri Concordiæ in Epit. pag. 579. sic sonant: *Credimus, docemus & confitemur, Filium hominis ad dexteram omnipotentis majestatis & virtutis DEI REALITER, hoc est, verè & reipsa, secundū suam humanam naturam esse exaltatum: Id quæ minimè absurdum est, cum homo ille in Deum assumptus fuerit, quàm primum in utero matris à Spiritu Sancto est conceptus, ejusq; humanitas jam tum cum Filio Dei Altissimi personaliter fuerit unita & post pauca: donec post resurrectionem in plenariam usurpationem, manifestationem & declarationem divinæ majestatis collocaretur, & hoc modo in gloriam suam ingrederetur.* Itaq; jam non tantum ut Deus, verum etiam ut homo, omnia novit, omnia potest, omnibus creaturis præfens est & omnia, quæ in cælis, in terra, & sub terra sunt, sub pedibus suis & in manu sua habet. In solida verò, plana & perspicua repetitione ac declaratione, Liber Concordiæ pag. 727. sic loquitur: *Credimus, docemus & confitemur, assumptam humanam naturam in Christo, non tantum essentielles suas proprietates habere & retinere: sed præterea etiam per unionem personalem, qua cum divinitate mirando modo copulata est, & postea per glorificationem, exaltatam esse ad dexteram majestatis, virtutis & potentia, super omne, quod nominatur.*

Itaque nec Scriptura Sacra, nec Augustana Confessio, vel etiam Liber Christianæ Concordiæ, solam unionem personalem pro unico fundamento, realis omnipræsentia Christi secundum carnem apud creaturas agnoscit; sed simul exaltationem, quæ Christo per Ascensionem, & sessionem ad dexteram Dei obtigit. Cùm enim spontanea & voluntaria humiliatio & exinanitio intervenerit, plurima intermisit Christus, & à plurimis abstinuit, quæ alioquin, nisi exortus & liberè se exinanivisset, certo certius fecisset. Necessum proinde fuit, formam prius servi deponere, & in gloriam intrare, ubi demum Christus secundum carnem plenarium & omnipræsens dominium in cælo & in terra exorsus est.

Interim ambabus manibus largimur & hoc, quòd majesticæ & per sessionem ad dexteram collatæ omnipræsentia *primum fundamentum* quoque sit Unio personalis duarum naturarum in Christo Iesu: sicut Liber Christianæ Concordiæ perspicuè testatur; modò concedatur, quòd Exaltatio & sessio ad dexteram Dei, post statum Exinanitionis demum facta sit, & plenarium usum majesticæ omnipræsentia necessariò præcesserit. Sic enim habent verba Libri Concordiæ pag. 745. *Credimus illis Scripturae testimoniis, (ubi duo ausus in nomine meo congregati sunt, in medio eorum sum; Item: Ego vobiscum usq; ad consummationem seculi,) majestatem hominis Christi declarari, quam Christus, qui sedet ad dexteram majestatis, & virtutis Dei ACCEPTIT: ut videlicet etiam secundum illam assumptam naturam præsens esse possit, & quidem præsens sit, ubicunq; VELIT.* Hic divinatione opus haud est, num Liber Concordiæ affirmet, præsentiam Christi universalem, respectu humanitatis à sessione ad dexteram Dei dependere & provenire, Verba enim maxime sunt perspicua, tum quoad *POSSE*, tum quoad ipsum *ESSE*. Et quia sententia hæc Scripturae Sacrae examumissim congruit, æquum omninò est, ut in illa penitissimè acquiescamus.

AN-

ANTITHESIS.

Non rectè e contra 1. vel docetur, vel dicitur, quòd *an*
omnipræsentia Dei apud Creaturas, unicè ab infi- *fit.*
nitate & immensitate ejus oriatur; adeoque volun-
tas Dei liberrima excludenda sit.

2. Heterodoxum est, cum personalis unio duarum na-
turarum in Christo, principium solitarium & uni-
cum omnipræsentis majestatis & plenarii domini
CHRISTI secundum carnem statuitur.

3. Heterodoxum est, quando Exaltatio ad dexteram
Dei pro fundamento omnipræsentiæ CHRISTI,
jam præsertim in statu Exaltationis non agnoscitur:
cum tamen Scriptura Sacra, & Libri Symbolici no-
stri perspicuè hoc testentur. Et hæc de secundo et-
iam capite controverso dicta sufficiant.

D 3

SEQVITUR